

Yleissivistävän koulutuksen (ml. esiopetus) arvioitava laatukriteeri lv. 2020-2021 / arviointi

230/12.02.00/2021

Sivistyslautakunta 15.06.2021 § 88

Sivistyslautakunta on 20.8.2020 päättänyt, että lukuvuonna 2020-2021 arvioitavana laatukriteerinä yleissivistävässä koulutuksessa (ml. esiopetus) on arviointi. Peruskoulun ja lukion osalta arviointikohteena on oppilaan/opiskelijan arviointi. Esiopetuksessa arvioinnin kohteena on esiopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen.

Esiopetuksen arviointi

Esiopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista arvioivat esiopetuksen henkilöstö, esioppilaat sekä esioppilaiden huoltajat. Arviointi toteutettiin webropol-kyselyllä, joka lähetettiin sähköpostitse henkilöstölle ja wilman kautta huoltajille. Wilman kautta huoltajille lähetettiin myös linkki esioppilaiden arviointilomakkeeseen, joka pyydettiin täyttämään yhdessä esioppilaan kanssa.

Henkilöstö

Esiopetuksen henkilöstöstä kyselyyn vastasi 18 vastausprosentin ollessa näin 75 %. Kyselyyn vastattiin asteikolla 1-5 (1=erittäin hyvin, 5=erittäin huonosti).

Esiopetuksen opetussuunnitelman tavoitteista parhaimman keskiarvon (1,8-2,1) saivat esiopetusyksikön toiminta oppivana yhteisönä, lasten aktiivinen toimijuus, laaja-alainen osaaminen, eheyttäminen ja oppimiskokonaisuudet. Hieman enemmän hajontaa tuli huoltajien aktiiviseen toimijuuteen (ka 2,9) ja oppimisympäristöjen kehittämiseen (ka 2,4).

Esiopetuksen valtakunnallisten tavoitteiden toteutuminen (koulutuksellinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, laaja-alainen yleissivistys, elämässä tarpeelliset tiedot ja taidot sekä elinikäinen oppiminen) arvioitiin hyväksi (ka 1,4-1,8).

Esiopetuksen toteuttamisessa huomioitiin hyvin ryhmäkohtaiset erityistarpeet, monipuoliset pedagogiset ratkaisut, mahdollisuudet yhteistyöhön, leikin painottaminen, asioiden tarkasteleminen ja tutkiminen, luonnon hyödyntäminen sekä toiminnallisuus (ka 1,7-2,1). Digitalisaation hyödyntämisen keskiarvo oli 2,5. Jopa 11 % vastaajista kertoi digitalisaation huomioimisen opetuksessa toteutuneen huonosti.

Esiopetuksen oppimisen alueiden tavoitteista parhaiten olivat toteutuneet kuvallinen ajattelu ja kuvailmaisuus, suullinen ja kehollinen ilmaisuus, kielen kehitys, matemaattiset taidot sekä hyvinvointi ja itsestä huolehtiminen (ka 1,7-1,9). Hieman huonommin olivat henkilöstön mielestä toteutuneet

musiikillinen toiminta, käsitöiden tekeminen, etiikka ja katsomuskasvatus, historia sekä teknologia- ja ympäristökasvatus (ka 2,1-2,6).

Lasten esiopetussuunnitelmiin kirjatut tavoitteet toteutuivat henkilöstön mielestä hyvin. Vastaajista 94,5 % vastasi kysymykseen erittäin hyvin tai hyvin. Myös vuorovaikutus- ja sosiaalisten taitojen tukeminen onnistui hyvin. Vastaajista 95 % vastasi kysymykseen erittäin hyvin tai hyvin.

Esiopetuksen tavoitteiden toteutumista estävistä tekijöistä kysyttiin avokysymyksellä. Vastauksia tuli 18, joista suurimmassa osassa kerrottiin korona-rajoitusten haitanneen jonkin verran esiopetuksen toimintaa. Yhteistyö huoltajien kanssa oli heikompaa, yhteisiä vanhempainiltoja ja juhlia ei järjestetty ja esioppilaiden vierailuja tai esiopetuksen ulkopuolisten henkilöiden vierailuja ei juurikaan toteutettu. Muutamassa vastauksessa viitattiin myös haasteelliseen lapsiryhmään, jossa erityisen monella oli tuen tarvetta.

Esiopetuksen tavoitteiden toteutumista edistäviä tekijöitä kysyttiin avokysymyksellä. Suurimmassa osassa vastauksista viitattiin hyvään yhteishenkeen henkilöstön kesken, työhön sitoutumiseen ja toimivaan tiimityöhön. Myös innostuneita lapsia ja hyvää ilmapiiriä lapsiryhmässä kiiteltiin. Oppimisympäristön kohenemisesta mainittiin muutamassa vastauksessa.

Esioppilaat

Esioppilaista vain 41 % vastasi kyselyyn. Vastauksia tuli kuitenkin kaikista esiopetusyksiköistä. Esioppilaiden vastausvaihtoehtoina käytettiin hymiöitä ja kysymyksissä pyrittiin mahdollisimman konkreettiseen ja ymmärrettävään ilmaisuun.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu esioppilaiden vastausten jakautumista kysymyksiin, jossa pyydettiin arvioimaan eri oppimisen alueita (oma oppiminen/kokemus/kokeileminen/tekeminen).

	erittäin hyvin/hyvin %	kohtalaisesti %	huonosti/ erittäin huonosti %	en osaa sanoa %
matematiikka	80	9	6	5
lukeminen	88	12	0	0
kuvataide ja askartelu	96	4	0	0
erilaiset käsityöt	77	16	7	0
tv-taidot	98	2	0	0
ohjattu liikunta	93	5	2	0
omaehtoinen liikunta	83	9	4	4
sadut ja lorut	100	0	0	0
pelit ja leikit	96	4	0	0
kulttuuri- ja katsomuskasvatus	63	18	14	5
musiikki ja ilmaisu	91	7	2	0
ristiriitatilanteiden	93	3	4	0

ratkaiseminen miellyttävä lounashetki esioppilaan toiveiden huomioiminen	89 75	4 9	7 9	0 7
---	----------	--------	--------	--------

Avokysymyksessä kysyttiin millaisia ajatuksia esioppilailla oli yleisesti esiopetusvuoteen liittyen. Vastauksista 70 % oli positiivisia kommentteja mukavasta vuodesta sekä kiitoksia henkilöstölle. Kahdeksassa vastauksessa ei osattu sanoa mitään ja kahdeksan vastausta liittyi yksittäisiin negatiivisiin koettuihin asioihin.

Yleisesti ottaen kyselyyn vastanneet esioppilaat ovat oppineet paljon ja saaneet kokemuksia erilaisista oppimisen alueista kiitettävästi. Eniten mielipiteet jakautuivat kulttuuri- ja katsomuskasvatuksen osalta. Tätä saattaa selittää oppimisalueen sisällön haasteellisuus ja se, että aihe ei euralaisessa esiopetuksessa ole päivittäin eikä edes viikoittain esillä, jos ryhmässä ei ole eri kieli- ja kulttuuritaustaista lasta. Myös esioppilaiden toiveiden huomioiminen jakoi jonkin verran mielipiteitä. Tvt-laitteita on kuluvan vuoden aikana saatu lisää kaikkiin esiopetusyksiköihin ja tämä näkyy lasten arvioinneissa verrattuna viime vuoden tulokseen. Lasten arviointitulokset tässä on huomattavasti parempi verrattuna henkilöstön arviointiin.

Huoltajat

Huoltajista 51 % vastasi kyselyyn. Vastauksia tuli jokaisen esiopetusyksikön huoltajilta.

Alla olevassa taulukossa on eritelty huoltajien vastauksia liittyen lasten oppimiseen/kokemuksiin/kokeilemiseen/toimintaan eri oppimisen alueissa.

	hyvin monipuolista %	kohtalaisen monipuolista %	melko yksipuolista/ yksipuolista %	en osaa sanoa
musiikillinen toiminta erilaiset käsityöt kuvallinen ajattelu ja kuvailmaisuus suullinen ja kehollinen ilmaisuus	29	39	10	22
kielen kehitys etiikka, katsomus matematiikka hyvinvointi ja itsestä huolehtiminen	55 36 55 59	28 54 35 29	8 4 4 6	9 6 6 6

Vastausten perusteella esiopetuksessa on huomioitu eri oppimisen alueita monipuolisesti tai kohtalaisen monipuolisesti. Viime vuoden kyselyyn verrattuna huoltajat ovat vastanneet "en osaa sanoa"-vastausta enemmän. Tässä saattaa näkyä koronan vaikutus yhteistyöhön. Viime vuoden etäopetuksen aikana huoltajat osallistuivat hyvinkin paljon lastensa esiopetukseen ja tulivat tietoisemmiksi sen sisällöistä ja käytännöistä.

Huoltajista 71 % kokee, että esiopetus on tukenut lapsen vuorovaikutus- ja sosiaalisia taitoja. Vain 4 % kokee, että esiopetusvuosi on tukenut niitä melko vähän. Vastaaajista vain 56 % kokee, että esiopetusvuosi on tarjonnut lapselle mahdollisuuksia innostua, kokeilla ja oppia uutta. 41 % vastaajista kokee, että tässä on onnistuttu jonkin verran. Tulos ei ole kovin hyvä. Vastausprosentti tosin on alhainen, eli kovin luotettava tulos ei ole suhteutettuna kaikkiin huoltajiin.

Vastaaajista 64 % kokee, että lapsen tuen tarpeisiin on esiopetuksessa vastattu riittävästi ja oikea-aikaisesti riittävästi. 28 % vastaajista kokee, että tuen tarpeeseen on vastattu jonkin verran ja vain 7 % kokee, että tarpeeseen on vastattu melko vähän tai ei lähes yhtään. Lapsen omaan esiopetussuunnitelmaan kirjatut tavoitteet taas ovat vastaajien mielestä toteutuneet hyvin tai melko hyvin (86 %). Vain 7 % vastaajista koki, että tavoitteet toteutuivat keskinkertaisesti.

Avokysymykseen sai kirjoittaa ajatuksia esiopetusvuodesta. Vastauksista 45 oli positiivisia kiitoksia monipuolisesta toiminnasta, henkilöstön sitoutumisesta, yhteistyöstä ja hyvästä ilmapiiristä. 16 vastauksessa oltiin tyytymättömiä johonkin asiaan. Suurimmassa osassa näistä kerrottiin, että esiopetuksen toiminnasta tiedotettiin liian vähän ja yhteistyö oli vähäistä. Tämä varmasti liittyy osittain korona-aikaan, mutta toisaalta osassa yksiköitä oli huolehdittu kiitettävästi tiedottamisesta erilaisin tavoin (wilma, tekstiviestit, wa-viestit, sähköpostit) ja huoltajat olivat tyytyväisiä.

Kaikki arvioinnit käydään läpi henkilöstön kanssa ja etsitään onnistumisen alueet sekä kehittämisen kohteet tulevalle toimintakaudelle.

Perusopetuksen ja lukion arviointi

Peruskoulun ja lukion osalta arviointikohteena on oppilaan/opiskelijan arviointi. Arviointi toteutettiin webropol-kyselyllä 28.4.-15.5.2021. Kysely lähetettiin wilman kautta henkilöstölle ja huoltajille.

Oppilaiden/opiskelijoiden kyselyn linkki lähetettiin sähköpostilla rehtoreille eteenpäin jaettavaksi siten, että mahdollisimman moni oppilas onnistuisi vastata kyselyyn koulupäivän aikana. Kyselyn aikana osa oppilaista ja opiskelijoista oli koronan aiheuttamien altistumisten vuoksi etäopetuksessa, joka osaltaan vaikutti kyselyn vastausten määrään.

Alakoulujen oppilaat

Vastaaajia 367 eli noin 46 prosenttia alakoulujen oppilaista. Kyselyssä oli 8 väittämää, joihin vastattiin liukuasteikolla 1 - 5 siten, että 1 tarkoittaa täysin eri mieltä ja 5 täysin samaa mieltä.

Väittämä 1. Tiedän, mitä minun pitää oppitunnin jälkeen osata.
Keskiarvo 4,2, mediaani 4,0, keskihajonta 0,8

Väittämä 2. Olen saanut suorituksiani vastaavaa palautetta ja arvosanoja.
Keskiarvo 4,1, mediaani 4,0, keskihajonta 0,9

Väittämä 3. Voin vaikuttaa arviointiin omalla työlläni.
Keskiarvo 4,4, mediaani 5,0, keskihajonta 0,9

Väittämä 4. Kokeet vaikuttavat liikaa arviointiin.
Keskiarvo 3,0, mediaani 3,0, keskihajonta 1,2

Väittämä 5. Palautteeseen ja arvosanoihin vaikuttaa riittävästi jatkuva näyttö.
Keskiarvo 3,7, mediaani 4,0, keskihajonta 1,1

Väittämä 6. Saan riittävästi palautetta.
Keskiarvo 4,1, mediaani 4,0, keskihajonta 1,0

Väittämä 7. Itsearviointista on minulle on hyötyä.
Keskiarvo 3,5, mediaani 4,0, keskihajonta 1,2

Väittämä 8. Osaan antaa kaverin suorituksista asiallista palautetta.
Keskiarvo 4,2, mediaani 4,0, keskihajonta 0,9

Yläkoulujen oppilaat

Vastaajia yläkoulun kyselyyn oli 240 eli vastausprosentti oli noin 58 prosenttia. Kyselyssä oli 8 väittämää, joihin vastattiin liukuasteikolla 1 - 5 siten, että 1 tarkoittaa täysin eri mieltä ja 5 täysin samaa mieltä.

Väittämä 1. Kurssin tavoitteet kerrotaan selkeästi kurssin alussa.
Keskiarvo 3,6, mediaani 4,0, keskihajonta 1,0

Väittämä 2. Olen saanut suorituksiani vastaavia arvosanoja.
Keskiarvo 3,7, mediaani 4,0, keskihajonta 1,0

Väittämä 3. Voin vaikuttaa arviointiin omalla työlläni.
Keskiarvo 4,2, mediaani 4,0, keskihajonta 0,8

Väittämä 4. Kokeet vaikuttavat liikaa kurssiarvosanaan.
Keskiarvo 3,2, mediaani 3,0, keskihajonta 1,2

Väittämä 5. Palautteeseen ja arvosanoihin vaikuttaa riittävästi jatkuva näyttö.
Keskiarvo 3,5, mediaani 4,0, keskihajonta 0,9

Väittämä 6. Saan riittävästi palautetta kurssin aikana.
Keskiarvo 3,3, mediaani 3,5, keskihajonta 1,1

Väittämä 7. Itsearviointista on minulle hyötyä.

Keskiarvo 2,6, mediaani 2,0, keskihajonta 1,3

Väittämä 8. Osaan antaa kaverin suorituksista asiallista palautetta.
Keskiarvo 3,9, mediaani 4,0, keskihajonta 0,9

Lukion opiskelijat

Vastauksia tuli 100 eli vastausprosentti noin 58 prosenttia. Kyselyssä oli 8 väittämää, joihin vastattiin liukuasteikolla 1 - 5 siten, että 1 tarkoittaa täysin eri mieltä ja 5 täysin samaa mieltä.

Väittämä 1. Kurssin tavoitteet kerrotaan selkeästi kurssin alussa.
Keskiarvo 3,6, mediaani 4,0, keskihajonta 1,0

Väittämä 2. Olen saanut suorituksiani vastaavia arvosanoja.
Keskiarvo 3,8, mediaani 4,0, keskihajonta 1,0

Väittämä 3. Voin vaikuttaa arviointiin omalla työlläni.
Keskiarvo 4,1, mediaani 4,0, keskihajonta 0,8

Väittämä 4. Kokeet vaikuttavat liikaa kurssiarvosanaan.
Keskiarvo 3,0, mediaani 3,0, keskihajonta 1,2

Väittämä 5. Palautteeseen ja arvosanoihin vaikuttaa riittävästi jatkuva näyttö.
Keskiarvo 3,5, mediaani 4,0, keskihajonta 0,9

Väittämä 6. Saan riittävästi palautetta kurssin aikana.
Keskiarvo 2,9, mediaani 3,0, keskihajonta 0,9

Väittämä 7. Itsearviointista on minulle hyötyä.
Keskiarvo 2,6, mediaani 2,0, keskihajonta 1,1

Väittämä 8. Osaan antaa kaverin suorituksista asiallista palautetta.
Keskiarvo 3,9, mediaani 4,0, keskihajonta 0,9

Huoltajat

Huoltajilta tuli 236 vastausta. Kyselyssä oli 7 väittämää, joihin vastattiin liukuasteikolla 1 - 5 siten, että 1 tarkoittaa täysin eri mieltä ja 5 täysin samaa mieltä.

Väittämä 1. Huollettavani saa osoittaa osaamistaan eri tavoin.
Keskiarvo 3,9, mediaani 4,0, keskihajonta 1,0

Väittämä 2. Saan riittävästi tietoa huollettavani edistymisestä.
Keskiarvo 3,7, mediaani 4,0, keskihajonta 1,1

Väittämä 3. Saan tarvittaessa lisätietoa huollettavani arvioinnista.
Keskiarvo 4,0, mediaani 4,0, keskihajonta 0,9

Väittämä 4. Oppimiskeskustelu on mielestäni hyvä arviointikeino.

Keskiarvo 3,8, mediaani 4,0, keskihajonta 1,1

Väittämä 5. Huollettavani tunnistaa vahvuutensa ja haasteensa.
Keskiarvo 3,9, mediaani 4,0, keskihajonta 0,9

Väittämä 6. Arviointi on auttanut huollettavaani opiskelussa ja oppimisessa.
Keskiarvo 3,6, mediaani 4,0, keskihajonta 1,0

Väittämä 7. Huollettavani on saanut suorituksiaan vastaavaa palautetta ja arvosanoja.
Keskiarvo 4,0, mediaani 4,0, keskihajonta 0,9

Opettajat

Opettajille suunnattuun kyselyyn vastasi 45 opettajaa, joten vastausprosentti jäi noin 41 prosenttiin.

Kysymys 1. Kuntakohtaiset työskentelyn arviointikriteerit ovat toimivia.
Vastaajista 86,7% piti arviointikriteerejä toimivina.

Kysymys 2. oli avoin kysymys siitä, miten opettaja ottaa huomioon työskentelyn arvosanaa antaessaan. Vastausten perusteella työskentely on olennainen osa arviointia ja vaikuttaa vaihteluvälillä 0,5- 1 numeron verran arvosanaan.

Kysymys 3. Kaipaisin enemmän perusopetuksen/lukion yhteisiä itsearviointitapoja. Vastaajista 58% ei kokenut tarvitsevansa enempää itsearviointitapoja.

Kysymys 4. Käsitteli vertaisarviointia. Siinä esitettiin kysymys, johon vastattiin asteikolla 1 -10 siten, että 1 tarkoittaa vaikeaksi ja 10 helpoksi. Kysymykseen miten opettaja kokee vertaisarvioinnin saatiin vastausten keskiarvoksi 5,3 ja mediaaniksi 5,0.

Kysymys 5. oli avoin kysymys siitä mitkä asiat opettaja kokee vaikeaksi vertaisarvioinnissa. Vastauksia tähän tuli 23. Vaikeaksi koettiin mm. oppilaiden motivointi ja ohjaaminen, sekä oppilaiden arviointitaitojen ja itsearviointitaitojen haasteet. Lisäksi vaikeutena koettiin se, että oppilaat eivät ole siihen tottuneet, joten vertaisarviointiin totuttelu tulisi aloittaa aikaisessa vaiheessa.

Kysymys kuudessa pyydettiin avoimella vastauksella ideoita vertaisarviointiin. Kysymykseen tuli 22 vastausta ja niissä korostuivat harjoittelu ja myönteisen palautteen antamisen opetteleminen.

Kysymys 7. Haluaisin toteuttaa arviointia monipuolisemmin. Vastaajista 64% vastasi tähän ei ja kyllä vastauksia oli 36%.

Kysymys 8. oli avoin kysymys. Jos vastasit edelliseen kysymykseen kyllä, millä toimenpiteillä tämä onnistuisi? Vastauksia tuli 16. Vastauksista esiin tulivat koulutus, riittävän pienet ryhmäkoot, uudet ideat/ideapankki, valmiit sähköiset arviointipohjat, joita voisi muokata.

Kysymys 9. Mistä arvioinnin osa-alueesta haluaisit koulutusta? Tässä kysymyksessä 25% ei kokenut tarvitsevansa mitään lisäkoulutusta arviointiin. Lisäkoulutusta toivottiin vertaisarvioinnista, itsearvioinnista, käänteisestä arvioinnista, lukihäiriöisten arvioinnista sekä suullisen kielitaidon arvioinnista.

Yhteenvedon kaikkien kyselyistä voidaan päätellä arvioinnin olevan melko onnistunutta ja sen, että oppilaat ja opiskelijat kokevat arvioinnin olevan oikeaa suhteessa heidän osaamiseensa ja kokevat, että heillä on mahdollisuuksia vaikuttaa arvosanoihinsa omalla työskentelyllään. Itsearvioinnin hyödylliseksi kokeminen tuntuu laskevan siirryttäessä opinnoissa ylemmille luokille ja lukioon. Vastaavasti opettajat kokevat oppilaiden ja opiskelijoiden itsearviointitaidoissa puutteita, jotka tuovat haasteita esim. vertaisarvioinnin käytössä.

Kyselyt käydään läpi syksyn koulutuspäivinä ja opettajainkokouksissa. Kyselyjen pohjalta mietitään kehittämiskohteita ja tulevia koulutuksia.

Valmistelu- ja lisätiedot: opetuspäällikkö Jaakko Laeslahti, puh. 044 422 4791, varhaiskasvatuspäällikkö Pauliina Henriksson, puh. 044 422 4460 ja peruskoulun ja lukion rehtori Jukka Pirttimäki, puh. 044 422 4804.

Ehdotus

Sivistysjohtaja:

Sivistyslautakunta merkitsee tiedokseen lautakunnan lv. 2020-2021 päättämän laatukriteerin arvioinnin (arviointi) esiopetuksen, perusopetuksen ja lukion osalta.

Päätös

Sivistyslautakunta:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
